

Mediafeminismul - sau românul în voiaj

de Cosmin Costinaș

Expozitia Alexandrei Croitoru de la H'art, Powerplay, e în primul rând o lectie sumara de strategii de manipulare a propriei imagini/identitati, folosindu-se de diferitele surse ale puterii din societatea româneasca de astazi.

Sa o luam pe rând. Alexandra e femeie, ceea ce e deja o bulina neagra în orice discutie legata de putere/influenta/dominatie în România anului 2004. E o artista cunoscuta, dar e departe de a fi o vedeta media (doar daca nu e cineva suficient de naiv încît sa numeasca mass media publicatii cu un tiraj de trei zerouri, avînd ca target persoane care înțeleg semnificatia cuvîntului hermeneutic si mai sînt si capabile sa îi dea sinonime). Si daca aceste doua argumente nu sînt suficiente,

Alexandra mai e si romînca, situatie care, dincolo de ultimele evolutii ale statutului international al României, nu e tocmai un motiv de orgasmica bucurie în momentul prezentarii pasaportului la vreo vama.

Si totusi, Alexandra e capabila sa se foloseasca de toate aceste minusuri pentru a întoarce situatia în favoarea ei, folosind atît strategii subtile cît si interventii brutale si revoltator de incorecte politic. Seria de fotografii cu vedete media (sintagma pleonastica la noi, mai mult decît în alte parti, statutul de vedeta fiind dat doar de aparitiile în media), Andrei Gheorghe, Parazitii, Virgil Iantu + doua specimene masculine deconcertante în inocenta lor, este construita dupa modelul unor portrete de familie burgheza novecento-fin-de-siccle, exemple atît de evidente ale dominatiei fermecatoare si discrete a burgheziei în societatea de atunci. Alexandra stie ca a fi acolo unde se întîmpla ceva important înseamna în proportie de 90% sa fii tu însuti important, atîta vreme cît ai fost vazut ca fiind de fata (cu cît mai aproape de centrul de interes, cu atît mai bine).

Rationamentul e simplu: nu stim cine e Alexandra Croitoru, dar uite, dom'le, cu ce personaje se învîrte - trebuie sa fie o vedeta si ea, pai nu? Oricît de primitiv ar suna acest rationament, am verificat cu totii eficienta lui, cînd fostul dictator își prelungea legitimitatea cu polaroide si pelicule în care era cadrat de cutare lider mondial, sau, mai recent, cînd un candidat la presedintie a fost saltat în turul doi si de instantaneele înfatisîndu-l alaturi de o ceata pestruta de personaje (de la Sanctitatea Sa pîna la Ghadaffi).

Alexandra merge însa mai departe, jucîndu-se si la un nivel mai subtil în constructia manipulativa a imaginilor. Îl vedem astfel pe atotstiutorul Gheorghe si pe spaima-tocilarilor Iantu, instalati bine-bine în fotoliile lor (pozitia echivalenta cu cea a unchiului sensibil si putin socialist, trimis în colonii, din portretele de familie burgheza de mai sus), iar pe Alexandra ravasita si irezistibila, odihnindu-si victorioasa mîna pe umarul lor. (Propun oricare dintre aceste imagini ca fundal pentru afisele vreunui congres romînesc de studii feministe - succes garantat, si chiar simpatie din partea scepticilor!)

Cu Parazitii, situatia e clara, Alexandra în fundal, baietii asezati cuminti în fata, diriginta revoltata cu scolarii care, aflînd de nota de la purtare, au lasat-o mai moale cu dreptul la libera exprimare. Ciresele din sala cu vedete sînt imaginile cu Alexandra + culturistii, doua fiinte adorabile si demne de mila, unul dintre ei pasiv si resemnat în spatele unor rame de ochelari, celalalt împreunîndu-si mîinile într-o pozitie de fitness Monalisa.

În cealalta sala o vedem pe Alexandra & friends, fotografiati turistic în fata câtorva sight-uri obligatorii pentru albumele de familie ale oricarui turist middle class de la noi. Ceea ce (nu) este turistic în aceste imagini e cagula tricolora purtata de personaje.

Una dintre concluziile acestei expozitii ar fi aceea ca Puterea este direct influentata de identitate, o persoana neputînd oscila pe o scala a Puterii (întelesă în mod total, atît la nivel individual cît si la unul social) dincolo de pozitia pe care identitatea care îi este atasata o ocupa ea însasi pe aceasta scala, în mod prestabilit. Libertatea persoanei în aceasta ecuatie consta doar în posibilitatea ei de a-si manipula propria identitate, în asa fel încît sa-si ataseze acea reteta identitara pe care societatea o plaseaza automat într-o pozitie de putere. Aceasta situatie devine problematica în momentul punerii în discutie a identitatii nationale. Ea devine cu adevarat activa în momentul plasarii unui purtator de identitate nationala (romîneasca în cazul nostru) în afara tarii. Ceea ce e specific majoritatii romînilor aflati în calatorii de placere în tari straine e atitudinea de antropolog amator cu care cerceteaza noile civilizatii în care aterizeaza. Grabit sa analizeze identitatea celuilalt în relatie cu a lui însusi, pune etichete generalizatoare (ei sînt asa, mai buni sau mai rai decît mine - nu conteaza -, oricum în cadrul aceluiasi discurs, ambele concluzii îsi pot gasi confortabil locul). Orice iesire din tara e privita si ca o delegatie diplomatica neoficiala, în care fiecare român se simte dator sa promoveze o imagine pozitiva tarii sale, simultan cu o revolta fata de impresia ca celalalt i-ar solicita permanent un astfel de serviciu. În orice fel s-ar desfasura o calatorie a unui român în strainatate (Occident) ea este de cele mai multe ori asezonata cu frustrari identitare, întrebuintarea acestora variind de la exhibarea lor ostentativa pîna la încercarea disperata de a le ascunde. (Apropo de cagule si identitati, calea de la frustrari identitare la terorism e la fel de scurta ca si drumul de la feminism la vegetarianism, sau invers.)

Vestea buna apare pe tricoul unuia dintre personajele ascunse de o cagula tricolora, copiii sînt diferiti...